

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 18.6.2021 antanut seuraavan päätöksen kaivosluvan raukeamisen lykkäämisestä sekä kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta:

Kaivosoikeuden haltija: Tulikivi Oyj
Kaivospiiri ja KaivNro: Melalahti 5881
Lupatunnus: KL2019:0006
Alueen sijainti: Paltamo

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätösasiakirjat ovat nähtävillä Tukesin verkkosivuilla (<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kaivospiirit-ja-kaivosluvat>). Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Paltamon kunnan yleisessä tietoverkossa.

Lisätietoja: kaivosasiat@tukes.fi tai Maria Kivi, puh. 029 5052 132

Kuulutettu 18.6.2021

Pidetään nähtävänä 26.7.2021 saakka. Valitusaika päättyy samana päivänä.

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta.

PÄÄTÖS KAIVOSLUVAN RAUKEAMISEN LYKKÄÄMISESTÄ SEKÄ KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA

Hakija

Tulikivi Oyj
y-tunnus: 0350080-1
Juuka
Suomi

Yhteystiedot:
Tulikivi Oyj
Kuhnustantie 22
83900 Juuka
puh. 0403 063 100

Lisätietoja antaa:
Anssi Gröhn, puh. +358 207 636 645

Kaivospiiri

Melalahti (KaivNro 5881)

Lupatunnus

KL2019:0006 (kaivosluvan raukeamisen lykkääminen)

Sijainti

Paltamo (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

Vireilletulopvm

28.8.2019

Hakemuksen tarkoitus

Hakemuksessa on pyydetty lykkäämään Melalahden kaivosoikeuden raukeamista ja asettamaan uusi määräaika kaivostyöhön ryhtymiselle. Samassa yhteydessä kaivosyhtiö on antanut selvityksen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi.

Raukeamisen lykkäämistä koskeva hakemus on käsitelty samanaikaisesti yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien tarpeellisten määräysten tarkistamisen kanssa, koska Tukesin 2.5.2015 antamalla päätöksellä on määrätty, että lupamääräykset tarkistetaan ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30.9.2019.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Tulikivi Oyj:lle kaivosluvan (kaivospiirin) raukeamisen lykkäämistä Melalahti-kaivospiirille lupatunnuksella KL2019:0006 kaivostoimintaan ryhtymistä varten. Lisäksi Tukes antaa Tulikivi Oyj:lle päätöksen kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä koskien Melalahti-kaivospiiriä (KaivNro 5881).

Perustelut:

Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät, eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki 45 § ja 48 §

Aiemmin voimassa olleen kaivoslain (503/1965) nojalla annetun kaivosoikeuden raukeamiseen ja raukeamista koskevan asian käsittelyyn sovelletaan, mitä kaivosluvan raukeamisesta säädetään kaivoslain (621/2011) 68 ja 72 §:ssä. Jos kaivosoikeuden raukeamista lykätään 68 §:n 3 momentin mukaisesti, sovelletaan vastaavasti, mitä kaivoslain 100 §:n 4-7 momentissa säädetään, ja tällöin otetaan huomioon aiemmin voimassa olleen kaivoslain (503/1965) 50 §:n nojalla myönnetty lykkäykset. Kaivoslaki 182 §

Lupaviranomaisen on kaivoslain 68 §:n nojalla päätettävä, että kaivoslupa raukeaa, jos luvanhaltija ei ole kaivosluvassa annetussa määräajassa aloittanut kaivostoimintaa tai ryhtynyt muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan.

Lupaviranomainen voi kuitenkin edellä tarkoitetussa tilanteessa enintään kahdesti lykätä kaivosluvan raukeamista ja antaa uuden määräajan kaivostoiminnan aloittamiseksi. Luvan raukeamista voidaan lykätä enintään yhteensä kymmenellä vuodella. Kaivosluvan haltijan on toimitettava lupaviranomaiselle hakemus ennen kaivosluvan raukeamista sekä hakemuksessa esitettävä syy määräajan myöntämiselle ja suunnitelma kaivostoiminnan aloittamiseksi.

Jos kaivosalueen hallinta perustuu kaivosluvan haltijan omistukseen tai kiinteistön omistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin, kaivosviranomainen voi kaivosluvan haltijan hakemuksesta lykätä kaivosluvan raukeamista, vaikka kymmenen vuoden enimmäisaika on kulunut umpeen. Lisäksi lykkäämisen edellytyksenä on, että luvanhaltija osoittaa, että luvan raukeamista on lykättävä yleisen edun tai muiden erityisten syiden perusteella.

Melalahden kaivospiirillä on aikaisemmin, Tukesin 5.2.2015 antamalla päätöksellä (lupatunnus KL2014:0005), lykätty kaivosluvan raukeamista viidellä vuodella. Kaivostoimintaan ryhtymisen määräaika oli 9.3.2020.

Hakemus on toimitettu asetuksen (391/2012) 27 §:n mukaisesti kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakijayhtiö on esittänyt asetuksen mukaiset riittävät selvitykset Melalahti-kaivospiirin alueella suoritetuista

tutkimustoista ja niiden tuloksista, hankkeen jatkosuunnitelmista sekä kaivosluvan raukeamisen lykkäämisen edellytyksistä.

Hakijan esittämää syytä kaivosluvan raukeamisen lykkäämiseksi voidaan pitää perusteltuna ja suunnitelmaa riittävän yksityiskohtaisena eikä päätöksestä aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle. Kaivoslaki 68 §

Päätöksen voimassaolo

Kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan viiden (5) vuoden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien määräysten osalta seuraava tarkistusajankohta määräytyy siten kuin jäljempänä kohdan "Tukesin lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi" lupamääräyksessä 2 on todettu.

Perustelut:

Kaivoslain 52 §:n mukaan kaivosluvassa tulee asettaa määräaika, jonka kuluessa kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta. Koska Melalahden kaivospiirillä on aiemmin lykätty kaivosluvan raukeamista viidellä vuodella, voi kaivosviranomaisen kaivoslain 68.3 §:n nojalla myöntää raukeamisen lykkäämistä tällä päätöksellä vielä viisi vuotta.

Lupaviranomaisen on kaivoslain 62 §:n mukaan ilmoitettava lupamääräysten tarkistusväli luvassa.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun kaivoslupapäätös on lainvoimainen, kaivosluvassa annetut toimenpiteiden aloittamiseen liittyvät määräykset on toteutettu, 84 §:ssä tarkoitettu lunastuspäätös on lainvoimainen ja päätöksessä luvanhaltijalle määrätty lopulliset korvaukset on suoritettu, vakuus on asetettu kaivosluvassa määrätyn mukaisesti ja asianosaisen toimenpiteen kannalta merkitykselliset muualla laissa vaaditut luvat ovat lainvoimaisia tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Kaivoksen rakentamista ja tuotannollista toimintaa ei kuitenkaan saa aloittaa, ennen kuin kaivosturvallisuuslupa on lainvoimainen.

Valitus kaivostoimituksessa määräytyistä korvauksista ei estä kaivoslupa- ja kaivosturvallisuuslupa- perustuvien toimenpiteiden aloittamista.

Kaivoslaki 168 §

Kaivospiirin alue

Melalahden kaivospiiri sijaitsee Paltamon kunnassa Melalahden kylässä seuraavien kiinteistöjen alueella:

Kaivospiirin käyttöalue

Kiinteistön nimi	Kiinteistötunnus	Pinta-ala, ha
Kunnas	578-404-4-21	1,34
Lisä-Kuusela	578-404-4-28	5,76
Kataikko	578-404-4-38	3,26
Päivärinta	578-404-14-144	3,97
Arvola	578-404-14-155	4,13
Mantila	578-404-14-157	0,69
Uusitalo	578-404-15-18	1,20
Jaakkola	578-404-15-20	0,49
Kalliomäki	578-404-15-25	0,27
Yht. palstat	578-404-878-16	0,39
	Yhteensä, ha	21,51

Kaivospiirin käyttöalueen ja samalla kaivospiirin alueen kokonaispinta-ala on noin 21,5 ha.

Kaivospiirin kartat on esitetty päätöksen liitteessä 1.

Kaivosmineraali

Vuolukivi

Hakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 24.10.2019: mm. alueella suoritettut tutkimukset ja louhintasuunnitelma
- 21.8.2020: maanomistajatiedot
- 27.8.2020: ehdotus vakuuden lajiksi
- 30.3.2021: koko hakemus päivitetty, myös maanomistajatiedot
- 8.4.2021: tarkennuksia maanomistajatietoihin
- 22.4.2021: kaivosvakuudella katettavat toimenpiteet

Kaavatilanne ja yleiskuvaus kaivospiirin lähialueesta

Kainuun liiton hakemuksesta antaman lausunnon mukaan Melalahden kaivospiiri on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa 2020 merkinnällä ek kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue.

Hakijan esittämien tietojen mukaan kaivospiiri sijaitsee tasaisella hiekkapohjaisella mäntykankaalla (taimikkoa ja nuorta männikköä). Lähin asuintalo on noin 300 metrin päässä kaivospiirin rajasta.

Muuta huomioitavaa kaivospiiristä

Melalahden kaivospiiri on määrätty 26.11.2004 ja kaivoskirja annettu 7.2.2005. Melalahden kaivospiirillä ei ole vielä aloitettu kaivostoimintaa. Kaivospiirillä ei ole ympäristölupaa.

Hakijayhtiön perustelut kaivosluvan raukeamisen lykkäämiselle

Hakijan esittämät perustelut on kuvattu yksityiskohtaisemmin hakemuksen kuulutusasiakirjoissa 23.4.2021 Tukesin verkkosivuilla <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kaivospiirit-ja-kaivosluvat>.

Hakijan esittämien perustelujen mukaan Melalahden kaivospiirin esiintymä on hyvin tutkittu mm. tutkimalla aikaisempien Tulikivi Oyj:n kairausten tietoja vuosilta 2004, 2005 ja 2006, jolloin on kairattu yht. 49 timanttikairausräikkää. Tutkimuksissa on todettu kiven soveltuvan Tulikivi Oyj:n monipuolisen tuotannon tarpeisiin, kuten lämmitys- ja erikoisrakenteisiin. Kaivospiiri sisältää noin 1,3 miljoonaa kuutiometriä yhtiön käyttöön soveltuvaa vuolukiviraaka-ainetta.

Hakijan mukaan kaivospiirin päämineraali vuolukivi on tärkeä raaka-ainereservi Tulikivi Oyj:lle sen rakenteen, ulkonäön ja sijainnin vuoksi. Tulikiven vuolukiven tuotannon jatkuvuuden ja kehittämisen kannalta on yhtiön mukaan tärkeää, että kiviraaka-aineiden saatavuus on turvattu pitkällä aikavälillä, myös maantieteellisyys huomioon ottaen.

Esiintymä tulee palvelemaan eritoten sijaintinsa vuoksi Suomussalmen tehtaan vuolukivitarvetta ja esiintymä on soveltavuudeltaan myös tärkeä reservikohde Suomussalmen talkkihankkeelle. Tulikivi Oyj:llä on toistaiseksi hyödynnettävänäään varantoja lähempänä esimerkiksi Suomussalmen ja Juuan tehtaita, joten kaivostyöhön ryhtymisen aikataulua Melalahden kaivospiirissä on vielä vaikea arvioida. Louhostoiminnan tarkkaa aloittamisaikaa on kaivosyhtiön mukaan vaikea tarkkaan arvioida myös siksi, koska vuolukiven menekki on vähentynyt esim. vuoden 2014 (aikaisempi jatkoaikahakemus) lukuihin verrattuna.

Kaivoksen käyttösuunnitelman mukaan louhinta suoritetaan avolouhintana. Suunnitellun avolouhoksen lopullinen pituus on 250 m, leveys suurimmillaan 250 m ja pinta-ala on noin 6,25 ha. Avolouhoksen ja läjitysalueen sijainnit sekä laajuudet on esitetty käyttösuunnitelmakartassa (kuva 1c liitteessä 1).

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen, lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Tukes on antanut asian tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kaivospiirit-ja-kaivosluvat>. Asia on kuulutettu 23.4.2021 ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä 31.5.2021 saakka. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Paltamon kunnan yleisessä tietoverkossa.

Asiasta on lähetetty lausuntopyyntö 23.4.2021 Paltamon kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle ja Kainuun liitolle. Asiasta on 23.4.2021 annettu erikseen tieto asianosaisille. Lausunnot sekä muistutukset ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 31.5.2021.

Kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettu myös Väylä-sanomalehdessä.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä hakijan selitys

LAUSUNNOT

Hakemuksen johdosta lausunnot ovat antaneet Kainuun ELY-keskus ja Kainuun liitto. Lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Kainuun ELY-keskuksen lausunnossa on tuotu esille, että vuosittaisen louhintamäärän ylittäessä 550 000 tonnia, hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, jonka tulee olla tehtynä ennen ympäristöluvan myöntämistä. YVA-menettelyn ja lupaprosessien vaatima aika on lausunnon mukaan syytä huomioida toiminnan laajuutta ja sen aloittamisen ajankohtaa suunniteltaessa.

Lausunnossa on todettu, ettei nyt käsiteltävässä hakemuksessa (niin kuin ei aiemmassakaan raukeamisen lykkäämistä koskevassa hakemuksessa, josta ELY-keskus on antanut lausunnon 12.1.2015) ole kerrottu alueella sittemmin tehdyn luontoselvityksiä. Kaivoslain 3 §:ssä säädetyn perusteella kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa sovelletaan muun muassa luonnonsuojelulakia. Tästä seuraa, ettei kaivospiirin alueella saa aloittaa toimintaa ennen kuin alueella on tehty luonnonsuojeluviranomaisen riittäväksi katsomat luontoselvitykset. Kainuun ELY-keskus on lausunnossaan katsonut, että kaivoslain 48 §:n tarkoittamat huomattavat vahingolliset ympäristövaikutukset luontoarvoihin ovat täten toimittaessa vältettävissä.

Lausunnon mukaan on tärkeää, että Melalahden kaivospiirille 24.6.2014 yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettu lupamääräys 1 sisällytetään myös jatkossa Melalahden kaivospiiriä koskevaan kaivoslupaan. Määräyksen mukaisesti hakijayhtiön on ennen kaivostoiminnan aloittamista tiedotettava Kainuun ELY-keskusta hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Lausunnossa on myös todettu, ettei esitetty vakuussumma (500 euroa) riitä kattamaan kaivoslain 108 §:ssä tarkoitettuja lopetus- ja jälkitoimenpiteitä enää toiminnan käynnistyttyä. Mikäli alueella on tosiasiallisesti tarkoitus suorittaa hakemuksessa tarkoitettua toimintaa, olisi vakuus syytä asettaa riittävän suureksi jo varhaisessa vaiheessa, jotta toiminta voidaan aloittaa aikataulussa ilman riskiä yleisen tai yksityisen edun vaarantumisesta. Vakuuden riittävyys on syytä tarkastaa säännöllisin väliajoin, viimeistään ennen toiminnan aloittamista.

Kainuun liiton lausunnossa on pyydetty huomioimaan suunnittelussa voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset mukaan lukien koko maakuntakaava-aluetta koskevat yleismääräykset. Lausunnossa on todettu, että Melalahden kaivospiiri on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa 2020 merkinnällä ek kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue, jota koskee seuraava suunnittelumääräys: *”Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.”*

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Hakemuksen johdosta ei ole jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

HAKIJAN SELITYS

Tukes on pyytänyt hakijayhtiöltä kaivoslain 42 §:n mukaisen selityksen annettujen lausuntojen johdosta. Selitys on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Hakijayhtiön selityksessä on todettu, että Kainuun ELY-keskuksen esittämät toimenpiteet voidaan tarvittaessa toteuttaa ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista. Tulikivi Oyj pitää kuitenkin tärkeänä, että toimenpiteet voidaan toteuttaa vasta siinä vaiheessa, kun kaivostoiminnan aloittamisajankohta on tiedossa. Kainuun liiton lausuntoon yhtiöllä ei ollut vastattavaa.

Tukesin lupamääräykset kaivosluvan raukeamisen lykkäämiseen liittyen

Lupamääräys 1

Hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Kainuun ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Perustelut: Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiä vastaista.

Lupamääräys 2

a) Kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan on oltava kaivosviranomaisen lupa (kaivosturvallisuuslupa).

Perustelut: Kaivoslaki 121 §

b) Kaivosturvallisuuslupahakemuksessa on esitettävä mm. kaivoksen rakentamista koskeva suunnitelma, kaivosalueelle sijoitettavat toiminnot ja rakennukset, esiintymän geologinen ja kalliotekninen kuvaus, käytettävät

louhintamenetelmät sekä louhosten täytöt ja täyttömateriaalit,
kivennostojärjestelmä sekä kaivoksen rakentamisen suunniteltu aikataulu.

Perustelut: Kaivoslaki 122 § ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta
(391/2012) 20 §

Lupamääräys 3

Kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvan haltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan viiden (5) vuoden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Kaivoslaki 52 § ja 68 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaisen kaivosalueen kiinteistöjen omistajille vuotuinen korvaus (*louhintakorvaus*).

Koska lupaviranomainen on lykännyt kaivosluvan raukeamista kaivoslain 68.3 §:n mukaisesti, on louhintakorvauksen vuotuinen suuruus kiinteistöä kohti 100 euroa hehtaarilta (*korotettu korvaus*) siihen saakka, kunnes kaivostoimintaa jatketaan.

Lisäksi louhintakorvauksena maksetaan kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet huomioon ottaen kohtuullinen korvaus louhitusta ja hyödynnetystä muusta kaivosmineraalista kuin metallimalmista sen mukaan kuin

- a) kiinteistön omistaja ja kaivosluvan haltija sopivat; tai
- b) kaivosviranomainen kiinteistön omistajan tai kaivosluvan haltijan hakemuksesta vahvistaa.

Jos kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ovat olennaisesti muuttuneet, kiinteistön omistaja tai kaivosoikeuden haltija voi vaatia kaivosviranomaisesta tarkistamaan edellä tarkoitettun korvauksen.

Velvollisuus korotettuun korvaukseen alkaa, kun päätös kaivostoiminnan uutta aloittamisaikaa tai toiminnan jatkamista koskevaksi määräajaksi on lainvoimainen.

Kaivosluvan haltijan on toimitettava kaivosviranomaiselle tiedot louhintakorvauksen vahvistamista varten viimeistään seuraavan vuoden 15 päivänä maaliskuuta. Kaivosviranomainen vahvistaa päätöksellään louhintakorvauksen suuruuden vuosittain.

Louhintakorvaus on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen päätös louhintakorvauksesta on tullut lainvoimaiseksi.

Perustelut: Kaivoslaki 100 §

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaiseen kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (sivutuotekorvaus).

Sivutuotekorvauksen tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Jos kaivosluvan haltija ja kiinteistön-omistaja eivät sovi korvauksesta, on se enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta.

Perustelut: Kaivoslaki 101 §

Tukesin lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi

Tämän päätöksen lupamääräykset korvaavat 24.6.2014 ja 2.5.2015 annettujen päätösten lupamääräykset koskien yleisten ja yksityisten etujen turvaamista.

Kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan sovelletaan, mitä kaivoslain 6, 17, 18, 97, 101 ja 108-111 §:ssä, 11 ja 13-15 luvussa sekä 171 ja 172 §:ssä säädetään.

Lupamääräys 1

Kaivosluvan haltijan on asetettava 500 euron suuruinen vakuus omavelkaisena pankkitakauksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Määrätty vakuus on asetettava Tukesille kolmen (3) kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut:

Määrätyllä kaivosvakuudella alue saatetaan kaivoslain mukaisesti yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon. Kaivosvakuudella katetaan alueella sijaitsevien kairaputkien katkaisu.

Perustelut: Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 2

Lupamääräykset tarkistetaan ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään viiden (5) vuoden kuluttua siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman.

Kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkitoimenpiteistä kaksi (2) kuukautta ennen edellä tarkoitettua määräaikaa,

jotta Tukes voi arvioida ja tarkistaa vakuuden sisällön kattavuuden ja suuruuden riittävyyden.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Tukesin tiedonanto

Valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27 §:n mukaan kaivosluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä.

Tukesin vastaus lausunnoissa esitettyyn

Päätöksessä on kaivoslain 56 §:n mukaisesti otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

ELY-keskuksen lausuntoon todetaan, että ennen kaivostoiminnan aloittamista kaivosyhtiön tulee hakea ympäristölupaa, jolloin viimeistään käsiteltäväksi tulee myös ympäristövaikutusten arviointitarve.

Luontoselvitysten tekemisen osalta Tukes viittaa (kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevaan) lupamääräykseen 1. Määräyksellä on varmistettavissa, että mahdollisesti tarvittavat luontoselvitykset tulee tehdä luonnonsuojeluviranomaisten riittäväksi katsomalla tavalla.

Lausunnossa todettuun vakuussumman riittävyyteen todetaan, että nyt määrättävällä vakuudella katetaan kaivospiirin tämänhetkisen tilanteen mukaiset lopetus- ja jälkitoimenpiteet. Vakuuden kattavuus ja vakuussumman riittävyys tarkistetaan (yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annetun) lupamääräyksen 2 mukaisesti ennen kuin varsinainen kaivostoiminta aloitetaan. Tuolloin määrättävä vakuus on myös asetettava ennen kaivostoiminnan aloittamista (kaivoslaki 168 §).

Kainuun liiton lausuntoon ei Tukesilla ole kommentoitavaa.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla.
Kaivoslaki 57 §

Lupapäätös toimitetaan päätöksenantopäivänä Tulikivi Oyj:lle, Paltamon kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle ja Kainuun liitolle. Jäljennös lupapäätöksestä toimitetaan Säteilyturvakeskukseen ja Maanmittauslaitokselle.

Tieto päätöksen antamisesta lähetetään kirjeitse tai sähköisesti kaivoslain 40 §:n 1 momentissa tarkoitetuille asianosaisille.

Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Paltamon kunnan yleisessä tietoverkossa. Kuulutuksen julkaisemisesta ilmoitetaan myös Väylä-sanomalehdessä.

Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1391/2018) mukaisesti 5 000 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Kaivosviranomaisen päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Kaivoslaki 162 §

Liitteessä 3 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Lisätietoja

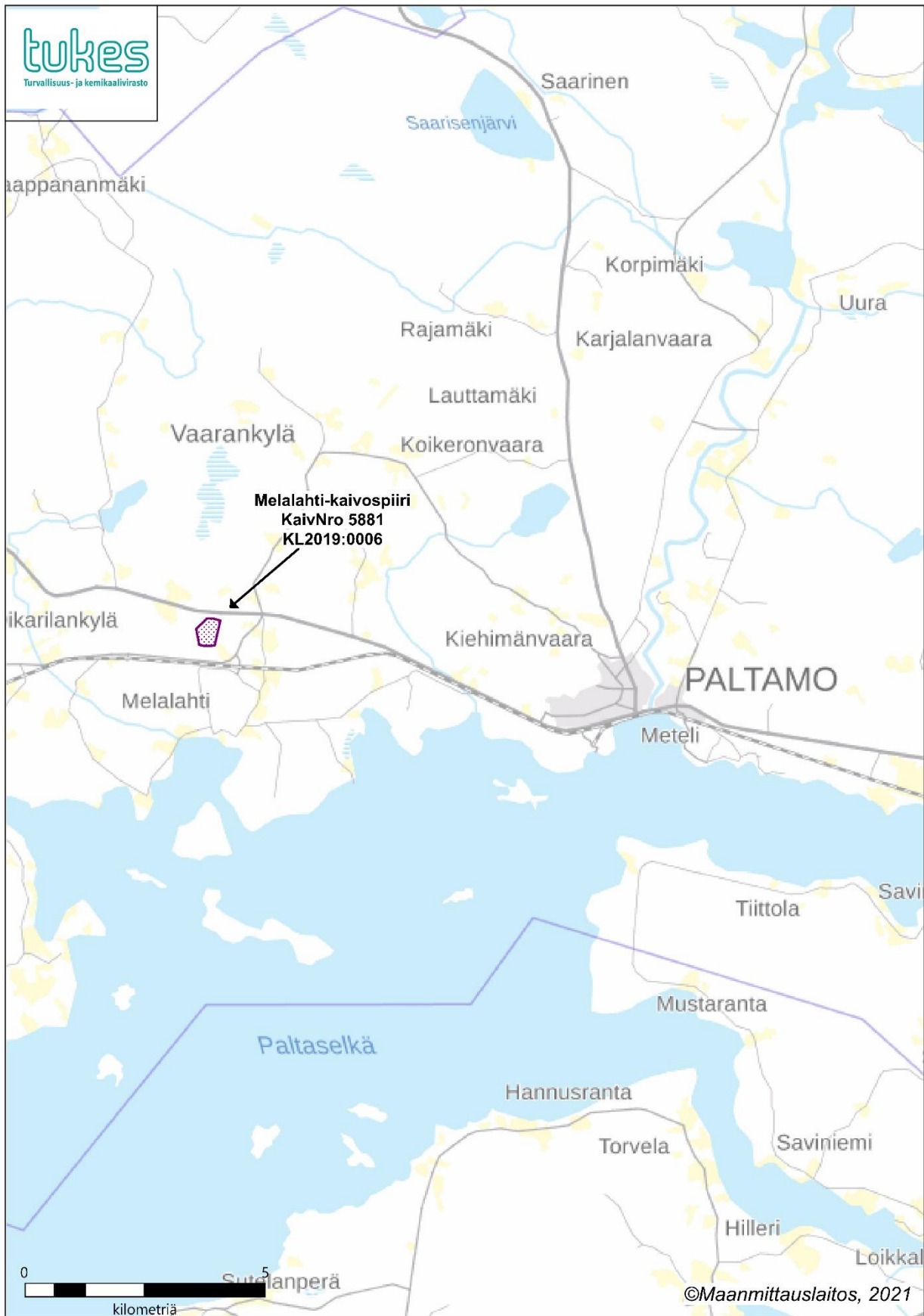
kaivosasiat@tukes.fi tai Maria Kivi puh. 029 5052 132

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maria Kivi ja ratkaissut johtava asiantuntija Ossi Leinonen.

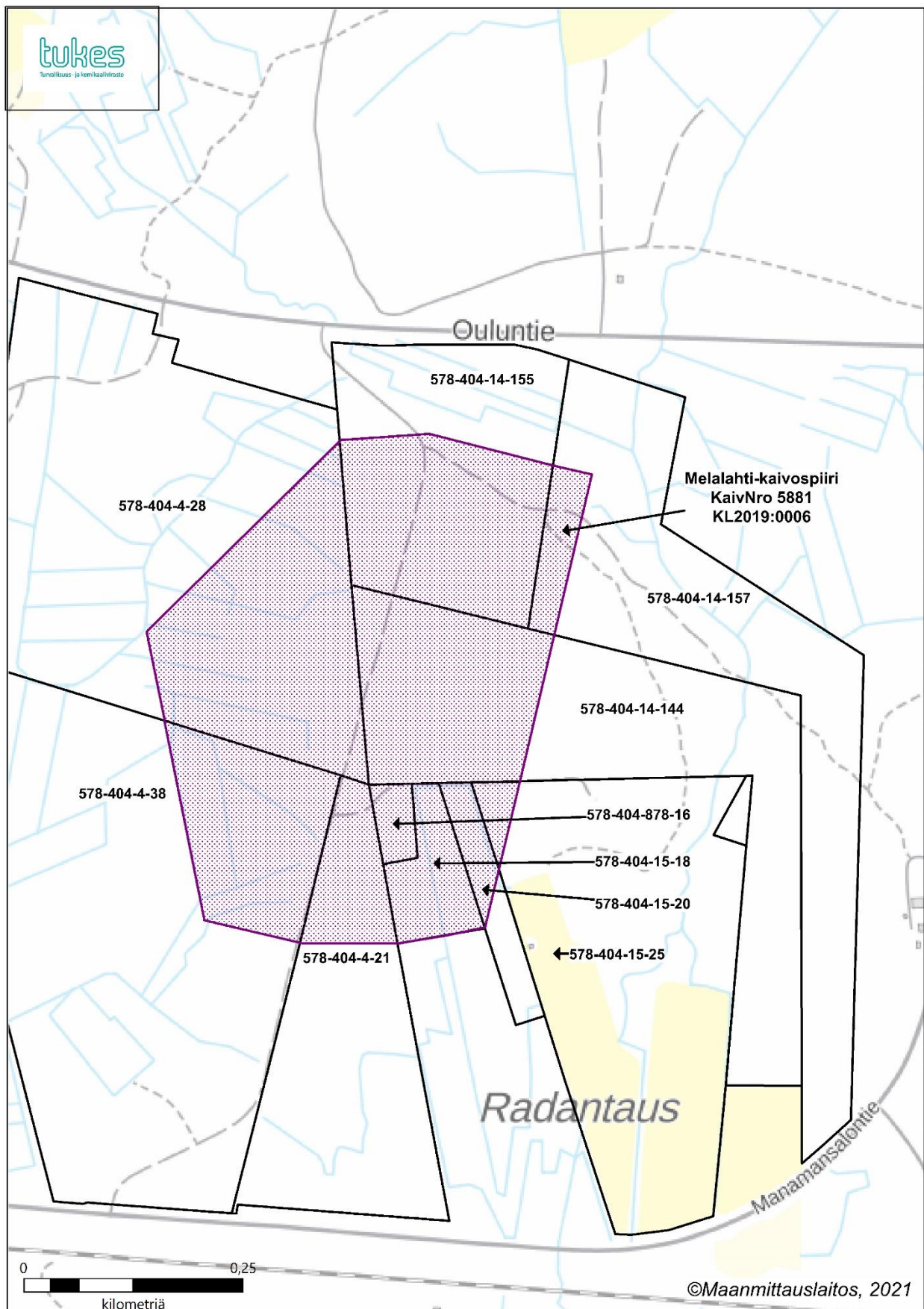
Liitteet

1. Kaivospiirin kartta ja käyttösuunnitelmakartta
2. Lausunnot ja kaivosyhtiön selitys
3. Valitusosoitus
4. Lista asianosaisista

Melalahti-kaivospiirin KaivNro 5881 sijainti (mittakaava ja rajat ohjeelliset)

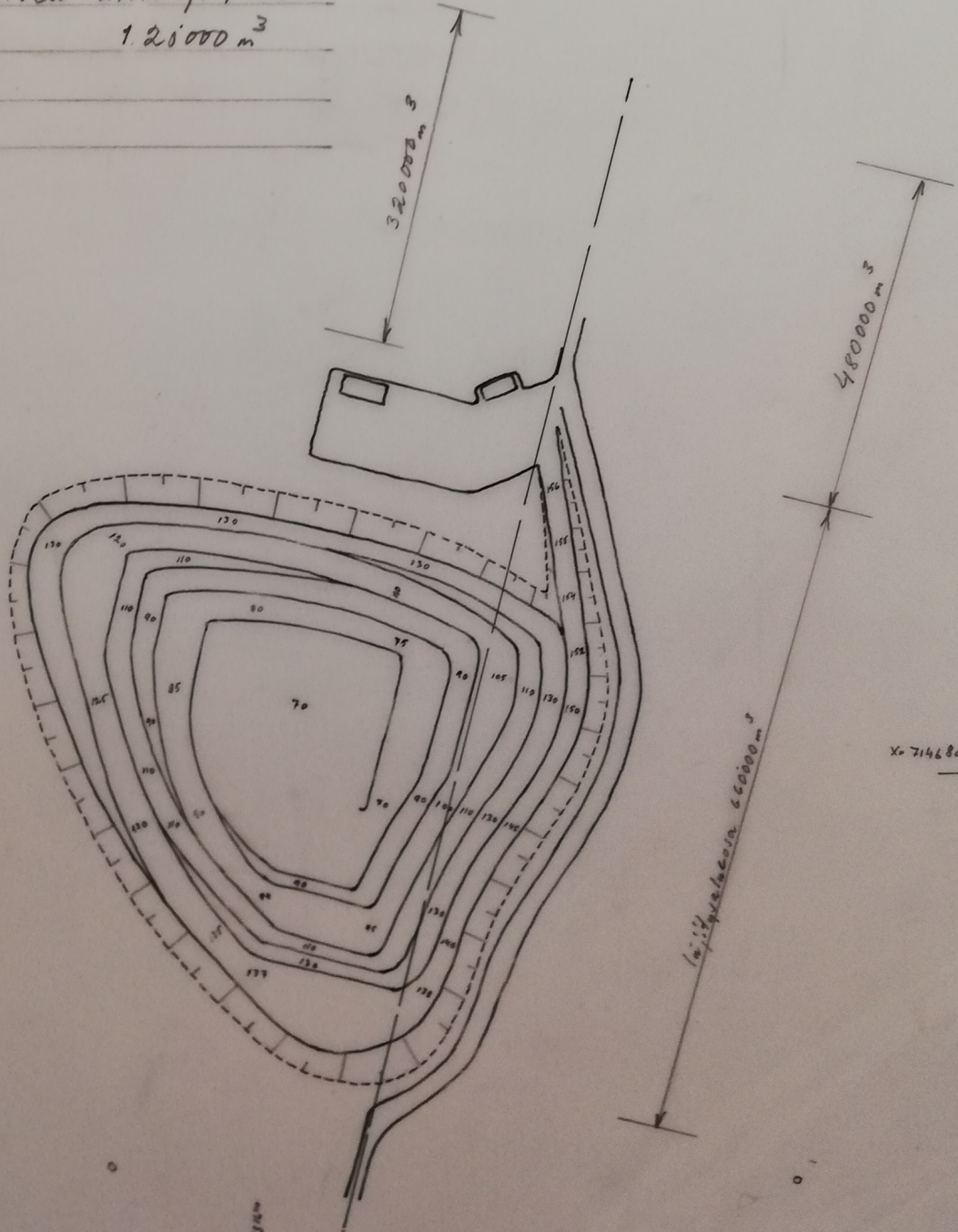

Melalahti-kaivospiirillä sijaitsevat kiinteistöt (mittakaava ja rajat ohjeelliset)

alusten tien kalleisuus 1:12,5

vuolukiveä	1300000 m ³
ohuita sisäraakkuja	140000 m ³
pehjoisen sisäraakku	190000 m ³
yht. kiveä	1630000 m ³
hyötty vuolukiveä	155000 m ³
lajitettavaa kiveä 2,5 m:lg. i - m ³	
naanpoisto	120000 m ³

X=714800

lajitusaluetta 1400000 m³
 m³ / m² / m / m² / m³

1:2000

Ruukosuo 22.7.08 RRS

Annetut lausunnot ja hakijan selitys

- Kainuun ELY-keskus
- Kainuun liitto

- Hakijan selitys

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Viitteet: Tukesin lausuntopyyntö 23.4.2021, KaivNro 5881, Lupatunnus KL2019:0006

Lausunto Tulikivi Oyj:n hakemuksesta Melalahden kaivospiirin raukeamisen lykkäämiseksi ja yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi annettavista määräyksistä

Turvallisuus ja -kemikaalivirasto on kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla pyytänyt Kainuun ELY-keskukselta lausuntoa Melalahden kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskevasta hakemuksesta, kuten myös Tulikivi Oyj:lle myönnettyssä kaivosluvassa annettujen, yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Kaivospiirin raukeamisen lykkääminen

Tulikivi Oyj:n Melalahden kaivosluvan raukeamista on lykätty edellisen kerran 5.2.2015, jolloin yhtiöltä on edellytetty kaivostoiminnan aloittamista 9.3.2020. Raukeamisen lykkäämistä koskeva hakemus on jätetty Tukesille 28.8.2019: Luvan raukeamista voidaan lykätä enintään yhteensä kymmenellä vuodella. Melalahden vuolukivilouhoksen toimintaan ei ole vielä haettu ympäristölupaa.

Kaivoslain 68 §:n mukaan raukeamisen lykkäämistä koskevassa hakemuksessa on esitettävä syy määräajan myöntämiselle ja suunnitelma kaivostoiminnan aloittamiseksi tai jatkamiseksi. Edellytyksenä hakemuksen hyväksymiselle on, että hakijan esittämää syytä on pidettävä perusteltuna ja suunnitelmaa riittävän yksityiskohtaisena eikä päätöksestä aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle. Hakemuksessa annettujen tietojen perusteella kaivostoiminnan aloittamiseen lykkäysajan puitteissa liittyy epävarmuuksia, kuten vuolukiven kysyntä. Niinpä esitetyt suunnitelmat ovat varsin yleisluontoisia. Vakuuksia käsittelevässä kappaleessa kerrotaan, ettei kaivoksen rakentamistoimenpiteitä ole vielä suunniteltu aloitettavan lähivuosina. Hakemuksessa ei ilmoiteta sitä, kuinka suuri osuus yhtiön käyttöön soveltuvasta vuolukiviraaka-aineesta (arvio 1,3 milj. m³) olisi tarkoitus hyödyntää kaivoshankkeen yhteydessä. Kainuun ELY-keskus tuo esille, että vuosittaisen louhintamäärän ylittäessä 550 000 tonnia hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, jonka tulee olla tehtynä ennen ympäristöluvan myöntämistä. YVA-menettelyn ja lupaprosessien vaatima aika on syytä huomioida toiminnan laajuutta ja sen aloittamisen ajankohtaa suunniteltaessa.

Edellisen kerran kaivospiirin raukeamisen lykkäystä haettaessa Kainuun ELY-keskus totesi 12.1.2015 antamassaan lausunnossa, että koska alueen luonnonsuojelullisista näkökohdista ei ole tehty selvitystä alkuperäisen kaivoslupahakemuksen yhteydessä, tulisi se sisällyttää raukeamisen lykkäystä koskevaan hakemukseen. Hakijayhtiö esitti vastineenaan, etteivät luontoselvitykset ole vielä ajankohtaisia, sillä kohteella ei ole tuotantotoimintaa, ja kyseessä on Tulikivi Oyj:n raaka-ainereservikseen varaama alue.

Myöskään nyt jätetyssä hakemuksessa ei ole kerrottu alueella sittemmin tehdyn luontoselvityksiä. Kaivoslain 3 §:ssä säädetyn perusteella kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa sovelletaan muun muassa luonnonsuojelulakia. Tästä seuraa, ettei kaivospiirin alueella saa aloittaa toimintaa ennen kuin alueella on tehty luonnonsuojeluviranomaisen riittäväksi katsomat luontoselvitykset. Kainuun ELY-keskus katsoo, että kaivoslain 48 §:n tarkoittamat huomattavat vahingolliset ympäristövaikutukset luontoarvoihin ovat täten toimittaessa vältettävissä.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

Kainuun ELY-keskus pitää tärkeänä, että Melalahden kaivospiirille 24.6.2014 yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettu lupamääräys 1 sisällytetään myös jatkossa Melalahden kaivospiiriä koskevaan kaivoslupaan. Määräyksen mukaisesti hakijayhtiön on ennen kaivostoiminnan aloittamista tiedotettava Kainuun ELY-keskusta hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Melalahdella ei ole parhaillaan aktiivista kaivostoimintaa, joten hakijayhtiön esittämällä 500 € vakuudella katettaisiin ainoastaan tutkimuskairauksissa maahan jääneiden kairaputkien katkaisu. Kainuun ELY-keskus toteaa, ettei esitetty summa riitä kattamaan kaivoslain 108 §:ssä tarkoitettuja lopetus- ja jälkitoimenpiteitä enää toiminnan käynnistyttyä. Mikäli alueella on tosiasiallisesti tarkoitus suorittaa hakemuksessa tarkoitettua toimintaa, olisi vakuus syytä asettaa riittävän suureksi jo varhaisessa vaiheessa, jotta toiminta voidaan aloittaa aikataulussa ilman riskiä yleisen tai yksityisen edun vaarantumisesta. Vakuuden riittävyys on syytä tarkastaa säännöllisin väliajoin, viimeistään ennen toiminnan aloittamista.

Sähköiset allekirjoitukset

Tämä lausunto on allekirjoitettu sähköisesti, ja hyväksymismerkintä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Mari Helin ja ratkaissut Ympäristövastuu -yksikön päällikkö Jari Pesonen. Lausunnon valmisteluun on osallistunut luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen.

Tämä asiakirja KAIELY/338/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/338/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Helin Mari 31.05.2021 10:59

Ratkaisija Pesonen Jari 31.05.2021 11:20

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

PL66

00521 Helsinki

kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 23.4.2021

LAUSUNTO MELALAHDEN KAIVOSPIIRIN RAUKEAMISEN LYKKÄÄMISTÄ KOSKEVA HAKEMUS JA KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Tulikivi Oyj:n Melalahden kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen ja kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisen osalta. Paltamossa Melalahden kylässä sijaitseva kaivospiiri (KaivNro 5881) on määrätty 26.11.2004 ja kaivoskirja on annettu 7.2.2005. Tukes on antanut 5.2.2015 päätöksen kaivospiirin raukeamisen lykkäämisestä, jonka mukaan kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan viimeistään 9.3.2020. Kaivospiirin haltija on toimittanut Tukesiin raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen ennen edellä mainittua kaivostoimintaan ryhtymisen määräaikaa. Melalahden kaivospiirillä ei ole vielä aloitettu kaivostoimintaa eikä kaivospiirillä ole ympäristölupaa.

Kaivospiirin päämineraali on vuolukivi ja esiintymä palvelee sijaintinsa vuoksi Suomussalmen tehtaan vuolukivitarvetta ja esiintymä on soveltavuudeltaan tärkeä reservikohde Suomussalmen talkkikivihankkeelle. Lausuntopyynnön aineiston perusteella Tulikivi Oyj:llä on toistaiseksi hyödynnettäviä varantoja lähempänä Suomussalmen ja Juuan tehtaita ja näin ollen Melalahden osalta kaivostyöhön ryhtymisen aikataulua on vaikea arvioida.

Hakemus kaivospiirin raukeamisen lykkäämisestä ja kaivosluvassa annettavat määräykset

Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1.vaihemaakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on parhaillaan käynnissä. Kainuun liitto pyytää huomioimaan suunnittelussa voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset mukaan lukien koko maakuntakaava-alueella koskevat yleismääräykset. Ajantasainen kaava-aineisto on saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilta <https://kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/voimassa-olevat-kaavat/>.

Kainuun liitto toteaa, että Melalahden kaivospiiri on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa 2020 merkinnällä ek kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue. Merkintää koskee seuraava suunnittelumääräys:

"Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä."

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa kaivospiirin raukeamisen lykkäämisestä ja yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
suunnittelija

Vastine Kainuun Ely:lle

Kainuun ELY-keskuksen esittämät toimenpiteet voidaan tarvittaessa toteuttaa ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista.

Tulikivi Oyj pitää kuitenkin tärkeänä, että toimenpiteet voidaan toteuttaa vasta siinä vaiheessa, kun kaivostoiminnan aloittamisajankohta on tiedossa.

Vastine Kainuun liitto:

Kainuun liiton lausuntoon Tulikivi Oyj:llä ei ole vastattavaa.

Juuassa
090621
Anssi Gröhn
Tulikivi Oyj
Louhospäällikkö

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksisaaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 26.7.2021.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttia-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.